

**Tematy ustnych prezentacji maturalnych z języka polskiego w sesji
wiosennej roku szkolnego 2011/2012**

Literatura

1. Antyczne inspiracje w literaturze współczesnej. Przedstaw temat, analizując wybrane utwory literackie.
2. L. Staff, J. Przyboś, T. Różewicz – trzy koncepcje poezji współczesnej. Przedstaw temat, analizując wybrane utwory literackie.
3. Literacki obraz powstań narodowych. Przedstaw temat, analizując wybrane utwory literackie.
4. Sposoby obrazowania przeżyć wewnętrznych w literaturze. Zanalizuj różnorodne sposoby odświeżania świata wewnętrznego w wybranych utworach.
5. Polskie wizje kraju szczęśliwego, ich literackie realizacje. Przedstaw sposób funkcjonowania tego motywu, analizując wybrane utwory.
6. Literacki obraz szczęścia. Przedstaw temat, analizując wybrane utwory literackie.
7. Literacki obraz młodości. Przedstaw temat, analizując wybrane utwory literatury XX wieku ewentualnie też epok wcześniejszych.
8. Śmiech w literaturze europejskiej. Przedstaw różne ujęcia tego tematu, analizując wybrane utwory.
9. Biografia autora jako tworzywo literatury. Przedstaw różnorodne sposoby funkcjonowania elementów autobiograficznych, analizując wybrane utwory.
10. Literacki obraz artysty. Przedstaw temat, analizując wybrane utwory.
11. Literacki obraz natury. Przedstaw różnorodne sposoby funkcjonowania tego tematu, analizując wybrane utwory.
12. Poezja kobiet. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady literackie.

13. Sztuka felietonu. Zanalizuj przemiany tej formy, odwołując się do wybranych tekstów z różnych epok.
14. Motyw labiryntu w literaturze. Przedstaw różnorodny sposób jego funkcjonowania, analizując wybrane utwory.
15. Barokowe inspiracje w literaturze XX wieku. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
16. Polemika z mitami narodowymi w literaturze polskiej. Przedstaw problem, analizując wybrane utwory.
17. Różne sposoby kreacji bohatera w teatrze współczesnym. Przedstaw problem, analizując wybrane utwory.
18. Tragizm antyczny, tragizm nowożytny. Scharakteryzuj problem, dokonując analizy porównawczej wybranych utworów.
19. Powieść historyczna i powieść science fiction. Dokonaj analizy porównawczej sposobu kreacji świata przedstawionego, odwołując się do wybranych przykładów.
20. Człowiek w świecie przyrody, człowiek w świecie cywilizacji. Dokonaj analizy porównawczej wybranych bohaterów literackich.
21. Groteska jako kategoria estetyczna. Scharakteryzuj jej różne funkcje, analizując wybrane utwory.
22. Parodia jako kategoria estetyczna. Scharakteryzuj jej różne funkcje, analizując wybrane utwory.
23. Tradycje romantyczne w literaturze współczesnej. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane utwory.
24. Obrzędy, rytuały w literaturze. Przedstaw różne sposoby ich funkcjonowania, analizując wybrane utwory.

25. Człowiek otwarty na świat nadprzyrodzony jako bohater literacki. Scharakteryzuj postać, odwołując się do wybranych utworów.
26. Literacki obraz samotności. Przedstaw różne ujęcia tego tematu, analizując wybrane utwory.
27. Znaczenie milczenia. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane utwory literackie.
28. Życie jako teatr, labirynt, sen. Przedstaw różne sposoby funkcjonowania metafor życia, odwołując się do wybranych tekstów.
29. Eros w literaturze. Przedstaw różne sposoby ujęcia tego motywu, analizując wybrane utwory.
30. Metafora, jej odmiany. Zanalizuj różne sposoby funkcjonowania tego środka artystycznego w wybranych tekstach literackich.
31. Różne sposoby kreowania wizji w literaturze. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
32. Liryka roli, liryka maski. Scharakteryzuj zjawisko, analizując wybrane utwory.
33. Literatura a medycyna. Scharakteryzuj tę zależność, analizując wybrane utwory.
34. Literacki obraz zazdrości. Przedstaw sposób funkcjonowania tego tematu, analizując wybrane utwory literackie.
35. Literacki obraz wstydu. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane utwory literackie.
36. Literatura jako gra. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane utwory.
37. Didaskalia. Przedstaw ich funkcje w dramacie, analizując wybrane utwory.
38. Oniryzm w literaturze. Przedstaw jego funkcje, analizując wybrane utwory.
39. Żydzi, kultura żydowska. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane utwory literackie różnych epok.
40. Sztuka eseju. Scharakteryzuj jego odmiany, analizując wybrane teksty.

41. Funkcje aluzji literackiej. Przedstaw zjawisko, dokonując analizy wybranych utworów.
42. Kostium, maska, przebranie. Scharakteryzuj funkcje tych rekwizytów w kreowaniu świata przedstawionego, analizując wybrane utwory literackie.
43. Literackie powroty do czasów dzieciństwa. Przedstaw temat, analizując wybrane utwory.
44. Literackie konkretyzacje motywu domu. Przedstaw sposób funkcjonowania tego motywu, analizując wybrane utwory literatury polskiej i obcej.
45. Theatrum mundi w literaturze . Przedstaw różne sposoby funkcjonowania tego motywu, analizując wybrane utwory.
46. Literacki obraz miasta. Przedstaw funkcjonowanie tego motywu, analizując wybrane utwory z literatury polskiej i obcej.
47. Związek literatury i polityki. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane utwory literackie z różnych epok.
48. Pamięć w literaturze. Przedstaw różne sposoby ujęcia tego motywu, analizując wybrane utwory literackie.
49. Czas i przestrzeń. Przedstaw sposób ich kreacji, analizując wybrane utwory.
50. Poezja religijna. Przedstaw zjawisko, analizując wybrane utwory.
51. Metafizycy manierystyczni, barokowi a poeci 20 wieku. Dokonaj analizy porównawczej wybranych utworów.
52. Różne obrazy zwierząt w literaturze. Przedstaw różne sposoby ujęcia tego motywu, analizując wybrane utwory literackie.
53. Przedmiot, rekwizyt, rzecz ich funkcja w kreowaniu świata przedstawionego.
54. Motywy roślinne w literaturze. Przedstaw różne sposoby funkcjonowania tych motywów, analizując wybrane utwory.

55. Człowiek zbuntowany w ujęciu różnych twórców. Przedstaw problem, analizując wybrane teksty filozoficzne i literackie.
56. Filozoficzne inspiracje w twórczości wybranego poety. Scharakteryzuj zjawisko, analizując wybrane utwory .
57. Różne koncepcje wolności. Przedstaw problem, analizując wybrane utwory literackie i filozoficzne.
58. Eudajmonion, jego filozoficzne znaczenia i literackie konkretyzacje. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady tekstów filozoficznych i literackich.
59. Problem tolerancji. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do zanalizowanych przykładów literackich i filozoficznych.
60. Ludzkie dążenie do szczęścia. Przedstaw problem, analizując wybrane przykłady literackie i filozoficzne.
61. Problem cierpienia niezawinionego w kulturze europejskiej.. Zanalizuj problem, odwołując się do wybranych przykładów literackich i filozoficznych.
62. Granice ludzkiej wolności. Zanalizuj problem, odwołując się do wybranych przykładów literackich i koncepcji filozoficznych (kulturowych).
63. Człowieka rozmowy z Bogiem. Zanalizuj filozoficzne i literackie ujęcia tego problemu, odwołując się do wybranych utworów.
64. Portret sarmaty w literaturze. Dokonaj charakterystyki porównawczej wybranych bohaterów literackich.
65. Topos arkadii w kulturze europejskiej. Przedstaw różne ujęcia tego motywu, analizując wybrane utwory literackie.

Związki literatury z innymi dziedzinami sztuki

1. Archetypy i symbole w kulturze europejskiej. Przedstaw temat, analizując wybrane teksty kultury.
2. Artystyczne interpretacje historii. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady malarskie, muzyczne, literackie lub filmowe.
3. Inspiracje muzyczne w literaturze. Zanalizuj problem, odwołując się do wybranych przykładów.
4. Tendencje ekspresjonistyczne w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Zanalizuj zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
5. Tendencje impresjonistyczne w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Zanalizuj zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
6. Filmowa adaptacja wybranych utworów literackich. Dokonaj analizy porównawczej, odwołując się do wybranych przykładów.
7. Różne formy adaptacji filmowej. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
8. Motyw cierpienia w literaturze i ikonografii europejskiej. Przedstaw różne jego ujęcia, analizując wybrane przykłady.
9. Korespondencje sztuk w kulturze europejskiej. Przedstaw funkcjonowanie tego zabiegu artystycznego, analizując wybrane przykłady.
10. Polak w ujęciu realistycznym, idealistycznym, szyderczym. Przedstaw temat analizując wybrane przykłady filmowe i literackie.
11. Temat codzienności w sztuce. Przedstaw różne ujęcia tego tematu, analizując wybrane przykłady.
12. Eksperyment artystyczny. Przedstaw problem, analizując wybrane przykłady.

13. Góry i górale jako temat artystyczny. Przedstaw różne sposoby jego ujęcia, odwołując się do wybranych przykładów.
14. Satyra polityczna w literaturze, piosence i rysunku. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
15. Wielka reforma teatru na przełomie XIX i XX wieku, praktyka dramaturgiczna. Scharakteryzuj zagadnienie, analizując teatralne teorie i sceniczne realizacje.
16. Wędrowiec jako bohater literacki i filmowy. Dokonaj analizy porównawczej wybranych przykładów.
17. Twórcy 20 wieku wobec kultury masowej. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady literackie i filmowe.
18. Topos ogrodu w tekstach kultury. Przedstaw różne jego ujęcia, analizując wybrane przykłady.
19. Tendencje symboliczne w sztuce. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
20. Sacrum i profanum w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Przedstaw zagadnienie, analizując różne sposoby jego ujęcia w wybranych przykładach.
21. Absurd w literaturze i innych dziedzinach sztuki europejskiej. Przedstaw różne sposoby ujęcia tego problemu, analizując wybrane przykłady.
22. Dzieciństwo jako temat literacki i filmowy. Przedstaw różne jego ujęcia, analizując wybrane przykłady.
23. Rozstanie jako motyw literacki i filmowy. Przedstaw różne jego ujęcia, analizując wybrane przykłady.
24. Dzieła plastyczne jako literacka inspiracja. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady.

25. Rzeczy budzące estetyczny szok jako źródło inspiracji artystycznej. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
26. Temat Holocaustu w literaturze, sztukach plastycznych, filmie. Przedstaw różne jego ujęcia, analizując wybrane przykłady.
27. Szaleństwo w kulturze europejskiej. Przedstaw różne ujęcia tego problemu, analizując wybrane przykłady.
28. Ludowe inspiracje w sztuce wysokiej. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady.
29. Orientalne inspiracje w sztuce europejskiej. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady.
30. Europejskie koncepcje piękna. Przedstaw jego przemiany, analizując wybrane przykłady.
31. Funkcje śmiechu w kulturze europejskiej. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady literackie, artystyczne, filmowe.
32. Dojrzewanie jako temat literacki i filmowy. Przedstaw temat, analizując różne jego ujęcia w wybranych utworach.
33. Literacki i artystyczny obraz anioła. Przedstaw temat analizując wybrane przykłady.

Język

1. Inwencja słowotwórcza pisarzy. Przedstaw zagadnienie, analizując różne funkcje zabiegów słowotwórczych wybranych przykładach utworów literackich.
2. Funkcja zapożyczeń w języku polskim. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady.
3. Nowomowa w służbie ideologii. Przedstaw problem, analizując wybrane przykłady z utworów literackich oraz z praktyki językowej.

4. Cechy charakterystyczne języka różnych odmian współczesnej prasy polskiej (np. sportowej, kobiecej, naukowej). Przedstaw temat, analizując zgromadzony materiał.
5. Bohatera literackiego charakteryzuje jego język. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady literackie.
6. Język jako przedmiot eksperymentów w literaturze. Przedstaw różne funkcje owych eksperymentów, analizując wybrane przykłady.
7. Wizualne, akustyczne, językowe środki o funkcji perswazyjnej w reklamie. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady.
8. Norma, błąd, usus językowy. Zanalizuj związki między tymi kategoriami, odwołując się do wybranych przykładów.
9. Stylizacja w literaturze. Scharakteryzuj jej różne funkcje, analizując wybrane przykłady.
10. Różne sposoby wzbogacania słownictwa we współczesnej polszczyźnie. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady.
11. Znak a znaczenie. Scharakteryzuj związki tych kategorii, analizując wybrane przykłady.
12. Funkcja archaizmu w tekstach literackich. Przetaw temat, analizując wybrane przykłady.
13. Różne funkcje komunikatów językowych. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady literackie i z języka potocznego.
14. Słownictwo nacechowane emocjonalnie – jego odmiany. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady literackie i z języka potocznego.

Propozycje uczniowskie

1. Literacki obraz władzy. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady.
2. Funkcje muzyki w literaturze, filmie, teatrze. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady.
3. Funkcja literackich testamentów. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady.
4. Świadomość śmierci zwiększa apetyt na życie (P. Coehlo). Zanalizuj relacje pomiędzy życiem a śmiercią w wybranych utworach literackich.
5. Interpretacje historii w twórczości J. Kaczmarek. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
6. Inspiracje plastyczne (lub: interpretacje dzieł sztuki) w twórczości J. Kaczmarek. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
7. Metamorfozy bohaterów i ich funkcje w literaturze różnych epok. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
8. Motyw kota w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
9. Analiza twórczości poetyckiej współczesnego autora. Omów przykłady na tle kultury i tradycji literackiej.
10. Motyw podwodnego świata w literaturze i innych dziedzinach sztuki różnych epok. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane dzieła.
11. Obrzędy i obyczaje ludowe w literaturze. Omów sposoby ich przedstawienia i funkcje w wybranych utworach.
12. Rola muzyki w filmie. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady ekranizacji lub adaptacji dzieł literackich.
13. Obraz młodości w literaturze i innych dziełach sztuki. Omów temat, odwołując się do wybranych dzieł z różnych epok.

14. Motyw tańca. Przedstaw jego funkcjonowanie w wybranych dziełach literackich i/lub malarskich, filmowych, teatralnych.
15. Związki i zależności między romantyczną muzyką i literaturą. Omów na wybranych przykładach.
16. Świat przedstawiony w prozie najnowszej (po 1989 roku). Zanalizuj sposoby kreacji, odwołując się do wybranych przykładów.
17. Wpływ harcerstwa na rozwój osobowości młodego człowieka. Rozwiń temat odwołując się do wybranych utworów literackich.
18. Odwołując się do literackich obrazów utopii i antyutopii przeprowadź porównanie obrazu świata w nich przedstawionego z rzeczywistymi ustrojami politycznymi.
19. Funkcjonowanie motywu snu w literaturze i innych dziełach sztuki. Przeanalizuj na podstawie wybranych przykładów.
20. Wpływ Europejczyków na kulturę innych części świata. Przedstaw temat odwołując się do literatury wybranych narodów.
21. Portret dandysa w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów temat na wybranych przykładach.
22. Oddziaływanie i rola propagandy w funkcjonowaniu państwa. Omów temat na podstawie wybranych przykładów literackich.
23. Wpływ kultury europejskiej na funkcjonowanie społeczeństw innych części świata. Omów temat odwołując się do literatury i / lub innych sztuk.
24. Szkoła w literaturze i / lub innych dziedzinach sztuki. Omów funkcjonowanie motywu odwołując się do wybranych tekstów kultury.
25. Apokalipsa w kulturach świata. Zanalizuj motyw odwołując się do wybranych utworów literackich i / lub filmowych.

26. Koncepcja nadczłowieka w literaturze. Przedstaw zagadnienie analizując wybrane utwory.